

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/67/2025
Identifikačné číslo spisu:	7618206986
Dátum vydania rozhodnutia:	31.03.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:7618206986.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Tatra banka, a.s., Bratislava, Hodžovo námestie 3, proti žalovanému E.J. X., nar. XX. XX. XXXX, Q. Z. V., A. Č.. XXXX/XX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Hovan a Hospůdka, s.r.o., Spišská Nová Ves, M. Gorkého 8, o zaplatenie 100.000 eur s prísl., vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 8Csp/111/2019, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 5. decembra 2024 sp. zn. 3CoCsp/54/2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 5. decembra 2024 sp. zn. 3CoCsp/54/2023 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 22. 9. 2023 č. k. 8Csp/111/2019 - 348 rozhodol tak, že zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 100.000 eur bezúročne v lehote do 3 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku. (I. výrok). Žalobcovi voči žalovanému priznal náhradu trov konania v pomere 100 %. (II. výrok) O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník. (III. výrok)

1.1. Týmto rozsudkom rozhodol súd prvej inštancie o peňažnom nároku žalobcu titulom poskytnutého kontokorentného úveru. Pri rozhodovaní vychádzal súd prvej inštancie zo zistenia, že žalobca poskytol obchodnej spoločnosti G. Q. Q..J..H. kontokorentný úver vo výške 700.000 eur. Ďalej súd vychádzal zo zistenia, že v zmluve o použití zmenky zo dňa 29. 1. 2015 žalovaný ako avalista - zmenový ručiteľ podpísal zmluvu, na základe ktorej sa žalobcovi ako veriteľovi udelilo zmenkové vyplňovacie právo k vlastnej biankozmenke dlžníka vystavenej na účely krytia tohto kontokorentného úveru. V čl. 1.9 zmluvy avalista - žalovaný uviedol svoje ručiteľské vyhlásenie. Žalovaný v uvedenom čase bol zamestnancom spoločnosti G. Q. Q..J..H. v pozícii obchodného zástupcu, a to na základe pracovnej zmluvy zo dňa 10. 2. 2010. Na základe uvedených zistení a po vykonanom dokazovaní výsluchom strán sporu a svedka dospel k záveru, že žaloba je dôvodná.

1.2. Súd vychádzal z právneho názoru, že zmluvný vzťah medzi žalobcom a spoločnosťou G. Q. Q..J..H. je vzťahom, ktorý upravuje ust. § 497 Obchodného zákonníka, a teda sa jedná o

obchodnoprávny vzťah. Obranu žalovaného o neprijateľnej zmluvnej podmienke v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, a to z dôvodu, že nie je možné zmluvu o úvere uzatvorenú medzi žalobcom a spoločnosťou G. Q. Q..J..H. považovať za spotrebiteľský úver. Spoločnosť G. Q. Q..J..H., ktorá bola zmluvnou stranou úverovej zmluvy a ručiteľom, ktorej vo forme zmluvy o použití zmenky bol žalovaný, nemohla v tomto zmluvnom vzťahu vystupovať ako spotrebiteľ. Ručiteľský záväzok k zmluve o úvere posúdil súd v súlade s ust. § 303 Obchodného zákonníka, podľa ktorého kto veriteľovi písomne vyhlásil, že ho uspokojí, ak dlžník voči nemu nesplnil určitý záväzok, stáva sa dlžníkovým ručiteľom. Súd sa nestotožnil s tvrdením žalovaného, že neprijal žiadne plnenie z úverovej zmluvy, za ktorú ručí ani žiadnym spôsobom nemohol zasiahnuť do zmluvných podmienok, ktoré mu dal žalobca podpísať.

1.3. Výrok o trovách konania odôvodnil súd s poukazom na ust. § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo dňa 5. decembra 2024 sp. zn. 3CoCsp/54/2023 rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil (prvý výrok) a žiadnej zo strán konania nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. (druhý výrok)

2.1. Odvolací súd bol v prejednávanej veci toho názoru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, ak pri rozhodovaní vychádzal z názoru, že žalobca v konaní uplatnil nárok z ručiteľského vyhlásenia žalovaného, ktorý následne aj správne právne posúdil, ak vychádzajúc z ust. § 303 a nasl. Obchodného zákonníka žalobe vyhovel. Ani počas odvolacieho konania nedošlo k zmene skutkového ani právneho stavu, preto odvolací súd na skutkové zistenia a na právne normy, ktoré uviedol súd prvej inštancie poukázal a v celom rozsahu sa s nimi stotožnil. K odvolaniu žalovaného mal za potrebné uviesť, že toto nemožno považovať za dôvodné, ak vychádza z názoru, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, nakoľko právna problematika zmenky a aval zmenky je osobitne upravená v zák. č. 191/1950 Zb. zmenkový a šekový zákon.

2.2. V prejednávanej veci bolo nesporné, že žalobca poskytol obchodnej spoločnosti G. Q. Q..J..H. na základe zmluvy o štruktúrovanom kontokorektnom úvere zo dňa 28. 1. 2014 úver s výškou úverového rámca 700.000 eur. Ďalej bolo nesporné, že žalovaný so žalobcom a dlžníkom uzatvorili dňa 29. 1. 2015 zmluvu o použití zmenky, na základe ktorej žalovaný ako avalista - zmenový ručiteľ udelil zmenkové vyplňovacie právo k vlastnej blanco zmenke dlžníka vystavenej na účely krytia úveru. V článku 1.9. zmluvy avalista - žalovaný uviedol svoje ručiteľské vyhlásenie, v ktorom v zmysle § 303 Obchodného zákonníka vyhlásil, že žalobcovi ako veriteľovi zabezpečenú pohľadávku za dlžníka zaplatí, ak ju nezaplatí dlžník. V rámci udelenia zmenkového vyplňovacieho práva avalistom - žalovaným veriteľovi bol veriteľ oprávnený dopísať na blanco zmenku údaje, ak sa dlžník dostane do omeškania, s platením ktorej ktorejkoľvek splatnej časti pohľadávky (článok II. bod 2.2. zmluvy o použití zmenky). Z uvedeného bolo zrejmé, že nárok žalobcu uplatnený v konaní nie je nárokom zo zmenky, nakoľko v konaní nebola predložená riadne vyplnená zmenka. Dlžník síce odovzdal veriteľovi vlastnú blanco zmenku a zmluvou o použití zmenky (viď č. 1. 42) udelil dlžník a žalovaný ako avalista zmenkové vyplňovacie právo žalobcovi ako veriteľovi. Žalobca ako veriteľ v zmysle článku 2.2 zmluvy bol oprávnený dopísať na blanco zmenku údaje tam uvedené za predpokladu, ak sa dlžník dostane do omeškania s platením ktorejkoľvek splatnej časti pohľadávky. Keďže žalobca svoje zmenkové vyplňovacie právo nevyužil v konaní ani nárok zo zmenky nemohol uplatniť a ani neuplatňoval. Je tomu tak preto, že neúplná blanco zmenka sa stáva zmenkou až doplnením jej údajov (bod 2.2., bod 1.6. zmluvy).

2.3. Zmluva o použití zmenky obsahovala aj ručiteľské vyhlásenie žalovaného podľa § 303 a nasl. Obchodného zákonníka, preto správne súd prvej inštancie vec aj správne právne posúdil, ak vychádzal z týchto ustanovení Obchodného zákonníka upravujúceho ručenie. Vo veci sa teda nejednalo o zmenkového ručiteľa, ktorý by sa svojím podpisom zaručoval za osobu na zmenkovej operácii výslovne uvedenú na zmenke, nakoľko ako bolo vyššie uvedené, zmenka v danom prípade neexistovala vzhľadom na to, že na blanco zmenku neboli dopísané údaje uvedené v bode 2.2. zmluvy. Nebolo možné súhlasiť ani s názorom žalovaného v odvolaní, že vo veci sa jedná o vzťah spotrebiteľský, v ktorom vystupuje ako spotrebiteľ. Je tomu tak preto, že z rozhodnutí Európskeho súdneho dvora je zrejmé, že poskytnutie zabezpečenia za podnikateľský úver nemá za následok, aby bolo osobe poskytujúcej zabezpečenie poskytnutá ochrana ako spotrebiteľovi, a to z dôvodu, že prísľub úveru a samotná úverová zmluva sú zmluvami o dodávke služby a zabezpečenie je iba prostriedkom, ktorého realizácia je závislá na samotnom poskytnutí úveru. Ak teda fyzická osoba (ručiteľ) poskytla zabezpečenie za splnenie dlhu

treťou osobu, ktorá koná v rámci podnikania, nevzťahuje sa na ručiteľa ochrana v zmysle právnej úpravy ochrany spotrebiteľa. Vzhľadom na to, že v prejednávanej veci sa nejednalo o žalobcom uplatnený nárok zo zmenky a žalovaného nebolo možné považovať za spotrebiteľa, nejednalo sa vo veci o absolútne atypický právny vzťah, ktorý by bol výrazným oslabením práva spotrebiteľa.

2.4. Vzhľadom na uvedené konštatoval, že nie sú dané žalovaným uvádzané odvolacie dôvody spočívajúce v nesprávnych skutkových zisteniach a nesprávnom právnom posúdení veci, preto odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

2.5. Výrok o trovách odvolacieho konania vyplýva z ust. § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého právo na náhradu trov odvolacieho konania má úspešná strana sporu, v danom prípade žalobca, ktorému však v súvislosti s odvolacím konaním trovy nevznikli, preto odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania stranám sporu nepriznal.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

3.1. Namietal, že odvolací súd nesprávne právne vec posúdil, a súd jednotlivé skutkové zistenia subsumoval pod nesprávnu právnu úpravu. Vychádzal z toho názoru, že právna problematika zmenky a avalu zmenky, ako aj zmenkového ručiteľa nevychádza z Obchodného zákonníka, ale ide o osobitnú právnu úpravu podľa Zákona č. 191/1950 Zb. Zmenkový a šekový zákon. Tento aval zmenky nevyplyva priamo z úverovej zmluvy, ale samotný žalovaný uzatvoril so žalobcom osobitný druh zmluvy, a to Zmluvu o použití zmenky. Odvodzujúc práva žalovaného od tejto zmluvy, ide okrem iného aj o vzťah spotrebiteľa, a žalovaný v tomto konaní vystupuje ako spotrebiteľ, a treba naňho takto nahliadať. A keďže tento záväzok zo zmenky, resp. jej avalu, je nutné posudzovať samostatne, potom aj našu právnu úpravu, ktorá rieši spotrebiteľské zmluvy, je nutné posudzovať aj v kontexte smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS a smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Žalovaný bol zamestnancom subjektu, ktorému bol úver poskytnutý, a ktorý bol zabezpečený zmenkou, ktorej avalistom bol žalovaný. Žalovaný žiadnym spôsobom nemohol ovplyvniť obsah zmluvy o vyplňovacom práve k zmenke, a už toľko nie samotnú úverovú zmluvu, ktorú uzatvoril jeho zamestnávateľ so žalovaným. Nemohol meniť jej zmluvné podmienky, a konal pod tlakom toho, že bol zamestnancom dlžníka žalobcu v čase, kedy žalovaný vstupoval do úverového vzťahu so zamestnávateľom žalovaného. A preto je stále aktuálna obrana žalovaného, keď poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/320/2013, s poukazom na to, že v zmysle § 53 ods. 4 Obč. zákonníka môže byť nielen obsah konkrétneho zmluvného dojednania spotrebiteľského záväzku, ale aj spôsob jeho formálneho vyjadrenia zahrňujúci nekalé praktiky dodávateľa v procese uzatvárania spotrebiteľskej zmluvy. A vôbec teda nemožno konštatovať, že citované rozhodnutie sa na tento prípad nevzťahuje. Záver odvolacieho súdu, že celý právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným je potrebné subsumovať pod § 303 a nasl. Obch. zákonníka a teda, že došlo zo strany žalovaného k podpísaniu ručiteľského vyhlásenia a teda, že nejde o nárok, ktorý sa odvíja od zmenkového vyplňovacieho práva, a teda nešlo o zmenkového ručiteľa, podľa názoru dovolateľa neobstoí, pretože toto ručiteľské vyhlásenie bolo súčasťou Zmluvy o použití zmenky. Navyše, takéto zjednodušenie problematiky opomína skutočnosť, že žalovaný bol zamestnancom úverového dlžníka žalobcu a samotný žalovaný pristupoval k podpisu ručiteľského záväzku v rámci rokovania zamestnávateľa u žalobcu o úvere a v rámci svojho pracovného pomeru. Zamestnanec, teda žalovaný by nemal ručiť za záväzky svojho zamestnávateľa, v prípade, ak sa tak deje na základe tlaku zamestnávateľa o možnej strate zamestnania, v prípade, ak zamestnávateľ nezíska úver a navyše v tomto prípade aj nepreukázaných nepravdivých informácií, že zamestnávateľ ručí iba tak, ako to predpokladá v rozsahu upravenom Zákonníkom práce. Keďže aval zmenky nie je ručiteľským záväzkom tak, ako dospel k záveru súd prvého stupňa, a tento aval zmenky žalovaný ako zamestnanec podpísal, nemohol upraviť žiadnym spôsobom podmienky zmluvy o vyplňovacom práve zmenky, hľadá sa naňho v tomto vzťahu ako na spotrebiteľa, a ako taký opätovne poukázal okrem iného na § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve považuje aj ustanovenie, ktoré požaduje plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa. Žalovaný žiadnym spôsobom neprijal žiadne plnenie z úverovej zmluvy, za ktorú prijal aval zmenku a ani v žiadnom prípade nemohol zasiahnuť do zmluvných podmienok, ktoré navrhoval a

požadoval podpísať žalobca. Tvrdil, že využitie zamestnanca ako úverového dlžníka je absolútne neplatným právnym úkonom, pretože je v rozpore s dobrými mravmi. Ide o absolútne atypický právny vzťah, aj kontexte doposiaľ judikovaných prípadov, ktoré prakticky neexistujú, resp. nie sú dohľadateľné, a preto je potrebné vychádzať len z odborných textov, ktoré všetky jednomyselne uvádzajú, že postaviť spotrebiteľa do pozície avalistu zmenky a ručiteľa, ktorá slúži na zabezpečenie úveru podnikateľa, v tomto prípade navyše zamestnávateľa avalistu, je výrazným oslabením práva spotrebiteľa. Zamestnanec je nepochybne aj v tomto prípade spotrebiteľ, a požíva zvýšenú právnu ochranu. Ide o neprijateľné zmluvné podmienky z pohľadu žalovaného. Žalovaný hneď v úvode vždy konštatoval, že bol na tom, že podpísal „zamestnanecký aval“. Zamestnávateľ ho vyslovene ubezpečil, že o nič nejde, a že je zamestnancom, a iba ako zamestnanec ručí za škody spôsobené zamestnávateľovi. V závere uviedol, že odvolací súd rezignoval na svoju povinnosť v zmysle § 387 ods. 3 CSP, zaoberať sa a vysporiadať sa s tvrdeniami žalovaného v jeho odvolaní na súde prvej inštancie a v odvolacom konaní, a konal tak arbitrárne. V odvolacom konaní tak nedošlo k riadnemu odôvodneniu súdneho rozhodnutia a požiadavky zachovania princípu právnej istoty a predvídateľnosti práva a rozhodnutí.

3.2. Vzhľadom na uvedené, navrhol dovolaciemu súdu aby rozhodnutie odvolacieho súdu v spojitosti s rozhodnutím súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za vecne a právne správne, a preto dovolaciemu súdu navrhol dovolanie ako neprípustné v zmysle ustanovenia § 447 písm. b) a c) CSP odmietnuť.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (ďalej len „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), po preskúmaní zákonom predpísaných náležitostí dovolania (§ 428 CSP) a splnenia ďalších podmienok dovolacieho konania, dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP aj dôvodné.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. V preskúmvanej veci posudzujúc dovolanie podľa obsahu, dovolateľ odôvodňoval jeho prípustnosť podľa § 420 písm. f) CSP.

8. V zmysle argumentácie dovolateľa záver odvolacieho súdu, že celý právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným je potrebné subsumovať pod § 303 a nasl. Obch. zákonníka a teda, že došlo zo strany žalovaného k podpísaniu ručiteľského vyhlásenia a teda, že nejde o nárok, ktorý sa odvíja od zmenkového práva, a teda nešlo o zmenkového ručiteľa, podľa názoru dovolateľa neobstojí, pretože toto ručiteľské vyhlásenie bolo súčasťou Zmluvy o použití zmenky, a preto sa naňho hľadá v tomto vzťahu ako na spotrebiteľa. Navyše mal za to, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu opomína skutočnosť, že žalovaný bol zamestnancom úverového dlžníka žalobcu a samotný žalovaný pristupoval k podpisu ručiteľského záväzku v rámci rokovania zamestnávateľa u žalobcu o úvere a v rámci svojho pracovného pomeru, bez zámeru skutočne ručiť za záväzok svojho zamestnávateľa.

9. Ručiteľský záväzok je akcesorický, teda vedľajší, závislý čo do vzniku, zániku, platnosti a spravidla aj obsahu od záväzku hlavného, v danom prípade od zmluvy č. S02361/2014., ktorá okrem zmluvy o použití zmenky obsahovala aj ručiteľské vyhlásenie žalovaného podľa § 303 a nasl. Obchodného zákonníka. Vo veci sa teda nejednalo o zmenkového ručiteľa, ktorý by sa svojím podpisom zaručoval za osobu na zmenkovej operácii výslovne uvedenú na zmenke, nakoľko, zmenka v danom prípade neexistovala vzhľadom na to, že na blanco zmenku neboli dopísané údaje uvedené v bode 2.2. zmluvy, ani žiadna zmenka nebola predložená. V prejednávanej veci sa nejednalo o žalobcom uplatnený nárok zo

zmenky, ale o ručiteľský záväzok podľa § 303 Obchodného zákonníka. Hlavný záväzok s ohľadom na dlžníka nemožno považovať za spotrebiteľský vzťah, preto ani akcesorický vzťah žalovaného nemožno podriaďovať pod režim spotrebiteľský. Námetka dovolateľa týkajúca sa neposkytnutia mu ochrany ako spotrebiteľovi je preto nedôvodná.

10. Dovolací súd však konštatuje dôvodnosť námietky dovolateľa súvisiacu s neprihliadnutím na jeho postavenie zamestnanca úverového dlžníka.

11. Podľa ustanovenia § 34 Občianskeho zákonníka právny úkon je prejav vôle smerujúci k vzniku, zmene a zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú. Podľa § 37 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný. Právny úkon, ktorého predmetom je plnenie nemožné, je neplatný. Právny úkon nie je neplatný pre chyby v písaní a počítaní, ak je jeho význam nepochybný.

11.1. Ustanovenie § 34 Občianskeho zákonníka obsahuje legálnu definíciu právneho úkonu, z ktorej je možné vyvodiť základné pojmové znaky právneho úkonu, ktorými sú prejav vôle, jeho zameranie (smerovanie) k následkom, ktoré sa majú prejavom vôle vyvolať a jeho uznanie (akceptácia) právnym poriadkom. Základným definičným znakom právneho úkonu je jednota vôle a jej prejavu. Bez vôle, ako aj bez jej prejavu totiž nemôže ísť o právny úkon. Právny úkon je prejav vôle, ktorý smeruje k právom predvídaným následkom spočívajúcim vo vzniku, zmene a zániku tých občianskoprávných vzťahov, ktoré normy občianskeho práva s týmto prejavom vôle ako právom uznaným (aprobovaným) úkonom spájajú. Vôľa je vnútorná, psychická kategória a v právnom zmysle vyjadruje vzťah osoby, ktorá právny úkon vykonáva k jeho vonkajšej aktivite, resp. k jej následkom. Z tohto dôvodu je potrebné skúmať, či sa vôľa formovala slobodne (teda či subjekt nebol k prejavu vôle donútený) a nakoniec to, akú vôľu mal - a teda či navonok prejavovaný úkon bol zamýšľaný ako úkon, resp. či prejavovaný úkon bol ten úkon, ktorý konajúci zamýšľal prejavovať. Tieto zistenia vychádzajú z okolností konania (teda z objektívnych skutočností), pričom sa predpokladá, že konajúci, ako aj (prípadný) adresát sú vo vzťahu k vôli a jej prejavu dobromyseľní. Právny úkon vyvolá právne následky len v prípade, ak splní všetky náležitosti vyžadované právnymi normami občianskeho práva, ktoré sú uvedené v súvisiacich ustanoveniach. Ide o náležitosti osoby, prejavu vôle, pomeru vôle a prejavu a predmetu.

11.2. Na vôľu a jej prejav a ich právne následky je možné nahliadať viacerými spôsobmi v zmysle definovaných teórií. Teória vôle (tzv. subjektívna teória) vychádza z toho, že samotná vôľa je podstatným znakom právneho konania. Vôľa existuje popri vonkajšej skutočnosti prejavu. Ak sa nezhoduje vnútorná, skutočná vôľa s vonkajším prejavom, ide o absolútne neplatný právny úkon. Na rozdiel od toho teória prejavu (tzv. objektívna teória) tvrdí, že vôľa existuje len v súvislosti s jej vonkajším prejavom. Napriek tomu, že ani v tomto prípade nie sú popierané vnútorné psychické procesy, tie však nie sú relevantné. Preto aj vonkajší prejav, ktorý sa nezhoduje s vôľou subjektu, spôsobuje právne následky. Na účely praktickej aplikácie vôle v právnych vzťahoch je nevyhnutné zohľadniť tak záujmy konajúceho, ako aj záujmy dôverujúceho adresáta tak, aby bola zachovaná právna istota vo vzájomných právnych vzťahoch. V prípade nezhody medzi vôľou a jej vonkajším prejavom dochádza ku konfliktu medzi záujmom konajúceho na tom, aby jeho konanie spôsobilo ním zamýšľané následky, a záujmom adresáta, aby bola chránená jeho dobrá viera. Tento konflikt rieši teória ochrany dôvery, a to tak, že skúma, či adresát právneho úkonu vnímal ako priemerne rozumný adresát, ktorý pri skúmaní prejavu vôle vystupuje s náležitou starostlivosťou, a súčasne, či konajúci postupoval s náležitou starostlivosťou tak, aby jeho vonkajší prejav nebol považovaný za právny úkon. V súčasnosti je vzájomný vzťah medzi účastníkmi právneho úkonu riešený prostredníctvom dvoch prístupov k tejto teórii. Prvým je teória záväznosti prejavu vnímaného v dobrej viere, podľa ktorej ak bol adresát dobromyseľný, že vonkajší prejav zodpovedá skutočnej vôli konajúceho, je takýto úkon záväzný. Cieľom tohto výkladu je ochrana bezpečnosti a istoty v súkromnoprávných vzťahoch - z tohto právneho vzťahu sa však môže aj adresát uvoľniť aplikovaním § 49a. Iným prístupom je teória zodpovednostných následkov. Jej cieľom je tiež ochrana dobrej viery adresáta prejavu, v ktorom došlo k rozporu medzi vôľou a jej prejavom. Podľa tejto teórie vonkajší prejav bez vnútornej vôle nevedie k právnym následkom, je však nahradený zodpovednostnými následkami, predovšetkým nárokom na náhradu škody. Vôľa v právnom zmysle je výsledkom procesu rozhodovania za účelom dosiahnutia stanoviska, za ktoré je človek pripravený zodpovedať. Vôľu nie je možné oddeliť od jej prejavu, keďže len takáto

vôľa je právne relevantná. Vôľu podľa jej prejavu rozlišujeme na vôľu ku konaniu (sprostredkujúcu, prejavovaciu) a vôľu prejavenu. Vôľa prejavovacia chýba predovšetkým v prípade, ak je človek mimo svojho vedomia, v prípade fyzického donútenia (vis absoluta) alebo mimovoľného reflexu. V takomto prípade nejde o právny úkon, pôjde o zdanlivý právny úkon (non negotium). Na to, aby mal prejav vôle právne účinky, nemusí mať konajúci úplnú a jasnú predstavu o všetkých následkoch, ktoré môže jeho konanie vyvolať a jeho vôľa tieto právne účinky zahŕňať nemusí. Na to, aby bola vôľa právne relevantná, musí byť prejavená navonok. Prejav môže byť vykonaný výslovne (písomne, ústne) alebo konkludentne (per facta concludentia).

11.3. Z obsahu spisu nesporne vyplýva, že žalovaný bol zamestnancom úverového dlžníka, pričom spoločnosť G. Q. zabezpečovala svoje záväzky obvykle prostredníctvom svojich zamestnancov, čo vyplýva i z výpovede svedka U. (č. l. 199) a zo zmluvy (č. l. 114 a nasl.). Dovolací súd v súvislosti s námietkou dovolateľa uvádza, že aj ručiteľský záväzok podľa § 303 Obchodného zákonníka podlieha prieskumu z hľadiska súladu zamýšľanej vôle so skutočným prejavom. V danom prípade bolo povinnosťou súdu dať odpoveď aj na námietku, či žalovaný mal skutočne vôľu ručiť za záväzok svojho zamestnávateľa (v zmluve uvedená výška do 700.000 eur), pričom je nevyhnutné vyhodnotiť okolnosti tohto konkrétneho prípadu, za ktorých sa tak stalo. Keďže žalovaný nebol spoločníkom dlžníka ani spriaznenou osobou, u ktorej sa predpokladá určité materiálne a personálne prepojenie, mal aj veriteľ pri zabezpečení svojej pohľadávky venovať zvýšenú opatrnosť pri osobe, s ktorou uzatvára dohodu o ručení. Predovšetkým, keďže išlo o fyzickú osobu, mal z hľadiska bežnej opatrnosti zisťovať aký je vzťah ručiteľa a dlžníka. Je totiž málo pravdepodobné, že zamestnanec dlžníka prejavuje slobodne vôľu plniť dlh do výšky 700.000 eur za svojho zamestnávateľa.

12. Vzhľadom na uvedené, dovolanie žalovaného je za takejto situácie dôvodné, pretože v ňom opodstatnene namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné. Z dôvodu, že konanie bolo zaťažené vadou podľa § 420 písm. f) CSP, je potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

13. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.